

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Episcopo Praenestino apostolicae sedis Legato, magistro Philippo Notario,
& Aegidio Acolytho nostro.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

attentiùs & per apostolica tibi scripta mandamus atque præcipimus quatenus in bono proposito perseverans, non desicias, sed proficias potiùs, & ad honorem & exaltationem ejusdem Regis viriliter & potenter intendas; ut cum perseveraveris usque in finem, ex opere tuo fructum recipias & ex labore mercedem. Cum enim propter favorem personæ hætenus impensum eidem, non solum redditus tuos pro eo duxeris expendendos, sed thesaurum etiam Ecclesiæ Colonienfis pro ipso curaveris obligare, & jam per Dei gratiam, tuo studio faciente, negotium ejus ad finem perducatur optatum, totis debes viribus imminere ut quod restat tam feliciter quam celeriter compleatur; quatenus sicut idem Rex hætenus in necessitatibus suis auxilium est tui quam Ecclesiæ Colonienfis expertus, sic de cetero in utilitatibus tuis & ejusdem Ecclesiæ opem salutarem impendat, & tantis obsequiis digna studeat vicissitudine respondere. Tantò ampliùs fervere debes in dilectione Regis ejusdem quantò nosti certius quòd si, quòd absit, Dux Sueviæ prævaleret, in te ac Colonienfem Ecclesiam & tuos consanguineos & vassallos efferveresceret ira ejus; utpote quibus totam turbationem præteritam imputans, suam in vos sævitiam sæviens exerceret. Nec te moveant maledicta quorundam, qui nos asserunt libertatem electionis adimere Principibus voluisse, cum libertati eorum detulerimus potiùs in hoc facto, & illæsam eam duxerimus conservandam. Non enim elegimus nos personam, sed electo ab eorum parte majori, qui vocem habere in Imperatoris electione noscuntur, & ubi debuit & à quo debuit coronato, favorem præstitimus & præstamus, cum apostolica sedes illum in Imperatorem debeat coronare qui rite fuerit coronatus in Regem. In eo quoque stamus pro Principum libertate quòd ei favorem penitùs denegamus qui sibi jure successionis imperium nititur vindicare. Videtur enim imperium non ex Principum electione conferri, sed sanguinis successione obtineri, si, prout olim patri filius, sic nunc fratri frater vel natus patri nullo succederet mediante. Frustra ergo bene facta depravant qui falso nos impugnare consingunt; quoniam defendimus potiùs libertatem, sicut facti evidentia manifestat. Nec desperent obedientiæ filij, nec alij qualibet occasione præsumant quòd adversùs Ecclesiam quæcunque possit maligna potentia prævalere, quæ super firmam petram fundata consistit, eam videlicet de qua legitur: *Petra autem erat Christus*. Nam, juxta verbum Apostoli, *fundamentum positum est præter quòd aliud poni non potest, quòd est Christus Iesus*. Unde portæ inferi non prævalebunt adversùs eam, quoniam conteret Dominus omnem multitudinem se adversùs Ecclesiam extollentem, nec sævere permittet virgam peccatorum super sortem iustorum, sed in baculum arundineum hanc convertet, ut manum perforet innitentis. Præterea non est Ecclesia in hoc sola. Immo præter Principes Alamanniæ qui Regi favent eidem, penè penitùs tota Italia, quæ non modica imperij pars existit, nostræ prorsùs est exposita voluntati, & alij multi Principum nostræ su-

per hoc sequuntur propositum voluntatis. Unde non est aliquatenus dubitandum quin perseveranti constantiæ finem tribuat exoptatum. Volumus etiam ut quicquid idem Legatus super hoc duxerit statuendum recipias humiliter & inviolabiliter studeas observare. Nos etenim sententiam quam rationabiliter tulerit in rebelles ratam habebimus, & faciemus auctore Domino inviolabiliter observari. Datum Anagninæ.

EPISCOPO PRÆNESTINO
apostolica sedis Legato, magistro Philippo
Notario, & Agadio Acolytho nostro.

Bonorum omnium largitori, licet exiles, tamen quas possumus gratiarum exolvimus actiones, quòd super negotio imperij affectum vobis tribuit mandatis apostolicis obsequendi, & effectum affectus pro parte tam magna benignus indulserit, & in manibus vestris nostrum dignatus est propositum prosperare; sollicitudinem quoque ac diligentiam vestram in Domino commendamus quòd nec parcendo rebus, nec indulgendo personis, injuncto vobis negotio promovendo diligenter & prudenter insistitis, iniquorum frustrantes consilium, & machinationes vacuantes eorum. Gaudemus etiam & vestram prudentiam commendamus ex eo quòd, tamquam cum Apostolo & abundare & penuriam pati sciretis, licet in quibusdam necessitas vos urgeret, esse tamen cuiquam oneri noluisistis, ne aliqui propter onus forsitan vos vitarent, quos vobis sufficit ad honorem nostrum & carissimi in Christo filij nostri Ottonis Regis illustis in Romanorum Imperatorem electi juxta votum vestrum & nostrum pariter induxisse. Cum igitur ad publicationem super eodem negotio faciendam solemniter processissetis, districtè vobis per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatenus efficaciter insistentes incepto, Principes qui Regi favent eidem in dilectione ac devotione ipsius fortiùs radicitis, & ad idem alios prudenter & efficaciter inducat. Ut autem os iniqua loquentium penitùs obstruatur, nec prævaleant maledicta quorundam qui nos asserunt libertatem electionis adimere Principibus voluisse, in auribus omnium verbis & scriptis sæpius inculcetis quòd libertati eorum in hoc facto detulimus, & illæsam eam duximus conservandam. Non enim nos personam elegimus, sed electo ab eorum parte majori &c. *ut in proxima præcedenti usque finem tribuat exoptatum*. Instate igitur, sicut de vestra discretione confidimus; nec desiciatis in aliquo, sed proficiatis potiùs, sollicitè procurantes ut quòd faciente Domino est feliciter inchoatum, feliciter consummetur. Vos verò mercedem vestri laboris in Deo primum & in nobis ponite consequenter, qui meritis vestris, dante Domino, digna poterimus vicissitudine respondere. Ne autem vel retrahere manum ab aratro vel retro respicere vel ad propria negotio imperfecto redire necessitas vos compellat, si necesse fuerit, aliquam moderatam pecuniam pro expensis vestris mutuò recipere procuretis, quam nos congruo tempore persolvamus. In ferendis autem sententiis, præsertim excommunicationis & deposi-

Epist. 56.

Vide infra
epist. 84.

tionis in magnas personas, cum non deceat nec expediat totam distractionem ecclesiasticam paciter exercere, vos volumus & mandamus cum multa procedere gravitate, non ut impunitam rebellium contumaciam dimittatis, sed ut quod ligandum fuerit tanto ligetur fortius quanto nervus ad hoc fuerit fortior exquisitus. Quod autem de venerabili fratre nostro Archiepiscopo Maguntino tu, frater Episcopo, secundum formam mandati nostri fecisti, gratum & ratum nos noveris habuisse. Ad hoc, quoniam Vvarmatiensis Episcopus, sicut ex literis tue fraternitatis accepimus, in sua contumacia perseverat, volumus & mandamus ut nisi commonitus ad mandatum tuum redierit, Canonicis Vvarmatiensibus ex parte nostra districtè præcipias ut personam idoneam sibi eligant in pastorem. Dignum est enim ut qui temerè in alienam Ecclesiam se intrusit, & adhuc ei non desinit incubare, propria juxta sanctiones canonicas spoliatur. De cetero, licet pro diversitate negotiorum vobis diverso modo scribamus, interdum severitate, lenitate nonnunquam, & mediocritate frequenter utentes, quia vos in cunctis cautos esse volumus & discretos, nolumus tamen ut de nostra benevolentia diffidatis, sed de gratia nostræ plenitudine confidentes, ad honorem apostolicæ sedis & nostrum de bono semper in melius procedere procuretis. Ut autem vos de iis quæ circa nos geruntur prosperè reddamus certiores, pro certo noveritis quod nobilis vir Vvalterus Comes Brenensis cum aliis fidelibus nostris de perfido Diupuldo & Marcualdi fautoribus jam secundo mirabiliter, faciente Domino, triumphavit, primò in Terra Laboris, & in Apulia consequenter; & præter strages hominum, hostium spolia, & recuperationes terrarum, multos cepit & magnos tam Theutonicos quam Latinos; ex quibus duos, quos tenet, exprimus nominatim, Soffridum videlicet Diupuldi germanum, & Ottonem de Laviano, qui sanctæ memoriæ Albertum Leodiensem Episcopum interfecit; & cum jam quasi totum regnum contra Pharum nostræ pateat voluntati, Comes ipse de mandato nostro contra Marcualdum triumphaturus auctore Domino in Siciliam transfretabit. De urbe quoque scire vos volumus quod eam per Dei gratiam ad beneplacitum nostrum habemus. Vnde si præfatus Rex & sibi faventes perseverate curaverint, speramus in Domino quod non solum superari non poterit, verum etiam penitus prævalebit. Postremo vestræ discretionis mandamus ut sicut de nostra benignitate confiditis, omni gratia & timore postpositis, puram & plenam nobis scribatis, sive communiter sive specialiter scripseritis, veritatem, locum & tempus quo scribitis vestris literis subscribentes; ut cum interdum quæ prius sunt nobis ultimo porrigantur, ex subscriptione hujusmodi quæ priores & quæ posteriores, & ubi datæ fuerint, agnoscamus. Datum Aagnæ.

ILLVSTRI REGI OTTONI IN
Romanorum Regem electo.

Non multum oportet mentis affectum oris officio explicare cum opera testimonium perhibent veritati, & intentionem tanto expressius quanto verius manifestant. Vnde cum quanta sinceritate in facto tuo duxerimus procedendum, quantam sollicitudinem & diligentiam in eo curaverimus adhibere, qualiter serenitati tuæ non jam occultè sed publicè faveamus, quantumque per favorem nostrum negotium tuum restauratum fuerit & etiam prosperatum, celsitudo regalis, sicut credimus, plenius est experta. In multis enim non expectavimus preces tuas, sed eas sæpius curavimus prævenire, ac ad exaltationem tuam nec pauca nec modica te tractavimus nesciente, de tua sinceritate sperantes quod ad honorem apostolicæ sedis & nostrum, sicut catholicus Princeps, intendes, & exaltationem Ecclesiæ totis viribus procurabis, utpote per quam post Deum te intelligis exaltatum. Monemus igitur serenitatem tuam & exhortamur attentius quatenus principaliter & præcipue spem tuam ponas in eo qui deponit de sede potentes, & humiles, sicut beata virgo testatur, exaltat; quoniam humilitatem tuam sua miseratione respiciet, & conteret inimici cervicem, & mittere auxilium de sancto, & de Sion tuebitur causam tuam. In nobis quoque, qui vicem ejus, licet indigni, exercemus in terris, sine qualibet dubitatione confidas: quoniam ex quo cœpimus, usque in finem auxilium tibi præstabimus & favorem, nec unquam reprobabimus, Domino concedente, quod semel noscimus approbasse. Nec aliquorum suggestio mentem tuam à suo statu deiciat, aut animum tuum non solum credere sed etiam suspicari compellat quod in facto tuo velimus ab incepto desistere vel exhibitum tibi hæcenus subtrahere vel negare favorem. Absit enim ut quod inter primitias tuæ promotionis non fecimus, nunc, cum negotium tuum roboratum est per Dei gratiam & favorem sedis apostolicæ, faciamus, & plantam quam irrigare cœpimus permittamus urete, cum ei Deus ex magna parte jam dederit incrementum. Sanè ab initio nobilis vir Dux Sueviæ favorem Ecclesiæ Romanæ quæsit, pro quo institit obtinendo, confidens pro certo quod si habere gratiam sedis apostolicæ potuisset, non solummodo prævalere in eum, sed nec ante faciem ejus subsistere potuisset. Quia verò in facto tuo perseverantia opus habes, quæ in cunctis bonis operibus commendatur, oportet ut exhibeas te constantem, ne vel iniqui suggestionem vel promissione perverfa te molliant; quorum molimina contra te, si persistiteris fortiter, non poterunt prævalere. Principes etiam qui alteri parti favent sic debes ad tuam devotionem diligenter inducere ut eos qui tecum fuerant studeas tibi diligentius conservare. Ceterum licet in te strenuitatis virtutem plurimum commendemus, quia tamen audacia nonnunquam in Principe solet esse damnosa si personam suam exponat improvidè periculis & fortunæ, sicut nuper fuisses expertus nisi tibi manus Domini adsti-

Epist. 57.

vide gesta Innoc. III. cap. 25.

Ibid. cap. 34.